

**ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ****Τα «λαϊκά πανεπιστήμια» ως θεσμός Δια Βίου  
Μάθησης:****Η περίπτωση του Σύγχρονου Λαϊκού  
Πανεπιστημίου του δήμου Νέας Σμύρνης (ΣΥ.ΛΑ.Π)**

Κατωμέρης Στυλιανός  
MSc Κοινωνικής Πολιτικής

Επιβλέπουσα καθηγήτρια  
Πρόκου Ελένη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Η Δια Βίου Μάθηση έχει μετασχηματιστική δυναμική και μπορεί να αλλάξει την βιογραφία του ανθρώπου.

**Τα «λαϊκά πανεπιστήμια» ως νέα αντίληψη εκπαίδευσης**

**Το σύγχρονο Λαϊκό Πανεπιστήμιο  
Νέας Σμύρνης**

**Με ποιο τρόπο καλύπτονται οι ανάγκες  
λήψης γνώσης των ενηλίκων  
από την συμμετοχή τους  
στο εκπαιδευτικό εγχείρημα του  
Συ.Λα.Π δήμου νέας Σμύρνης;**

**18<sup>ος</sup> αιώνας**

**ανάγκη γραμματισμού**

**λόγω της προ-βιομηχανικής εποχής**

**19<sup>ος</sup> αιώνας**

**ανάγκη κατοχής τεχνών και επαγγελμάτων**

**στην βιομηχανική εποχή**

**20<sup>ος</sup> αιώνας**

**ανάγκη εξειδίκευσης**

**λόγω της μεταβιομηχανικής εποχής**

# 21<sup>ος</sup> αιώνας

Η μάθηση δεν οριοθετείται στην αρχή της ενήλικης ζωής του ατόμου αλλά εξελίσσεται σε όλη την διάρκεια της ζωής του.

# 21<sup>ος</sup> αιώνας

# ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

Ο σύγχρονος άνθρωπος μέσω της συνεχούς λήψης γνώσης μπορεί να ερμηνεύσει την σύνθετη πραγματικότητα.

## Το διεθνές παράδειγμα

- Γερμανία Volkshochschule\*
- Ηνωμένο Βασίλειο People's University
- Σουηδία Folkuniversitetet
- ΗΠΑ University of the People

\*«λαϊκό» πανεπιστήμιο

## Τα «λαϊκά» πανεπιστήμια στην Ελλάδα\*

- Λαϊκό Πανεπιστήμιο της Εταιρείας Φίλων του Λαού (Ιδρυση 19ος αιώνας)
- Λαϊκό πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Λαϊκό πανεπιστήμιο του Δήμου Αγίας Παρασκευής
- Ανοικτό «λαϊκό πανεπιστήμιο» (ΑΛΠ) Κρήτης
- Ακαδημία των Πολιτών με παραρτήματα σε όλη τη χώρα
- Λαϊκό πανεπιστήμιο Παιονίας «Μέγας Αλέξανδρος» (δήμος Αξιούπολης)
- Λαϊκό Πανεπιστήμιο Κιλκίς
- Συ.Λα.Π Νέας Σμύρνης

\*Έχουν συσταθεί από εκπαιδευτικούς και ενεργούς πολίτες. Τα περισσότερα λειτουργούν με ελεύθερη είσοδο και κάποια έχουν ελάχιστη καταβολή διδάκτρων.



## **Συ.Λα.Π** Νέας Σμύρνης

- **08/01/2013** με απόφαση του δημάρχου Νέας Σμύρνης Σταύρου Τζουλάκη, το Συ.Λα.Π., ξεκίνησε την εκπαιδευτική του πορεία.
- **9/01/2013** ενημέρωσε τους δημότες και κατοίκους για την έναρξη της λειτουργίας του.
- Επιστημονική καθοδήγηση από επιτροπή ακαδημαϊκών και ειδικευμένων στελεχών στην εκπαιδευτική δραστηριότητα.

# Συ.Λα.Π Νέας Σμύρνης

## Εκπαιδευτικές ενότητες

- Ψυχολογία
- Ιστορία
- Βιοηθική
- Λογοτεχνία
- Κοινωνική Πολιτική
- Διαιτολογία
- Γενική Παιδεία
- κ.α



## **Συ.Λα.Π** Νέας Σμύρνης

**40 προσφερόμενες θέσεις ανά  
ενότητα  
(οι αιτήσεις τις ξεπερνούν)**

Υπεύθυνος προγράμματος και επιστημονικός σύμβουλος  
κος Στέφανος Πρώιας

## Κεντρική στόχευση της έρευνας

# Συ.Λα.Π

δήμου Νέας Σμύρνης

Με ποιο τρόπο καλύπτονται οι ανάγκες  
λήψης γνώσης των ενηλίκων από την  
συμμετοχή τους στο εκπαιδευτικό εγχείρημα  
(4 ερευνητικά ερωτήματα)

## Ταυτότητα ποιοτικής έρευνας

### Βασικά Κριτήρια επιλογής συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις

- Δημότες Νέας Σμύρνης
- Έχουν παρακολουθήσει άνω των δύο θεματικών
- Διαθέτουν χρόνο και μπορούν να συμμετάσχουν στην έρευνα

### Καθεστώς απασχόλησης

- Συνταξιούχος, Οικιακά, εργαζόμενος/η
- Ηλικία 30-70

# 1<sup>ο</sup> ερευνητικό ερώτημα

Διάκριση του Συ.ΛΑ.Π Νέας Σμύρνης από άλλα παραδείγματα εκπαιδευτικών υπηρεσιών όπως τα ΚΔΒΜ η τα ΚΕΚ

## Θεσμικός σχεδιασμός

1) Τα ΚΔΒΜ του δήμου Νέας Σμύρνης αλλά και τα ΚΕΚ ως λύσεις ΔΒΜ έχουν σαφή προσανατολισμό σε θεσμικά οργανωμένη ύλη κατάρτισης από το υπουργείο το οποίο χρηματοδοτεί την δράση. Στοχεύουν στην ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων για την επαγγελματική αποκατάσταση εργαζομένων και ανέργων.

# 1<sup>ο</sup> ερευνητικό ερώτημα

Διάκριση του Συ.ΛΑ.Π Νέας Σμύρνης από άλλα παραδείγματα εκπαιδευτικών υπηρεσιών όπως τα ΚΔΒΜ η τα ΚΕΚ

**Θεσμικός σχεδιασμός**

2) Το Συ.Λα.Π προσφέρει εκπαίδευση με εισηγήσεις πανεπιστημιακού επιπέδου και τα θέματα των εκπαιδευτικών ενοτήτων επιλέγονται από τους ίδιους τους ενδιαφερομένους σε συνεργασία με τον επιστημονικό υπεύθυνο του δήμου.

# 1<sup>ο</sup> ερευνητικό ερώτημα

## Απαντήσεις συνεντεύξεων

3) Οι παρακολουθούντες επιλέγουν το Συ.Λα.Π διότι συνδυάζει εισηγητές με πανεπιστημιακό λόγο και απουσία διαδικασιών αξιολόγησης με ασκήσεις ή εξετάσεις.

4) Δεν στοχεύουν στην απόκτηση τίτλων σπουδών όπως τα ΚΕΚ, ΚΔΒΜ ή το ΕΑΠ



# 1<sup>ο</sup> ερευνητικό ερώτημα

## Απαντήσεις συνεντεύξεων

5) Παρά το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν παρακολουθήσει μαθήματα στο ΚΔΒΜ του δήμου από όπου κάποια στιγμή ολοκλήρωσαν την παρακολούθηση, στο Συ.Λα.Π συνεχίζουν ανελλιπώς στο Συ.Λα.Π.

6) Προτιμούν την σεμιναριακού τύπου εκπαίδευση και η προτεραιότητα τους δεν είναι το επαγγελματικό «αντίκρισμα».

## 2<sup>ο</sup> ερευνητικό ερώτημα

Θεσμικό πλαίσιο στο οποίο τοποθετείται το Συ.Λα.Π

1) Το Συ.Λα.Π όπως όλα τα «λαϊκά» πανεπιστήμια δεν εντάσσεται στο τρέχον θεσμικό πλαίσιο και δεν λειτουργεί εντός του κεντρικά σχεδιασμένου εκπαιδευτικού νόμου. Απαντάει στις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας των πολιτών και βρίσκεται σε άμεση συνεργασία με την τοπική εκπαιδευτική κοινότητα (bottom up) “από τα κάτω” (Οι θεματικές ενότητες αποφασίζονται από τον δήμο Νέας Σμύρνης και από τους ωφελούμενους ).

## 2<sup>ο</sup> ερευνητικό ερώτημα

θεσμικό πλαίσιο στο οποίο τοποθετείται το Συ.Λα.Π

2) Ο δήμος νέας Σμύρνης ο οποίος λειτουργεί και ΚΔΒΜ αποφάσισε αυτή την μη θεσμική μορφή, ακριβώς επειδή καλύπτει ανάγκες που ο θεσμικός σχεδιασμός δεν προβλέπει.

## 3<sup>ο</sup> ερευνητικό ερώτημα

Οι ανάγκες που καλύπτονται από το Συ.Λα.Π.

### Απαντήσεις συνεντεύξεων

- 1) «...Μέσω Των προγραμμάτων του Συ.Λα.Π μπορώ να έχω άποψη για διάφορα θέματα...».
- 2) «...με ενδιέφερε πάντα να μαθαίνω ... Όταν σταμάτησα από την δουλειά... Αντί να πάω στο καφενείο ... έχω το Συ.Λα.Π...»
- 3) «...μου αρέσει να διαβάζω γενικότερα και να μαθαίνω διάφορα πράγματα και το προτείνω και στους γνωστούς μου. ...»

## 4<sup>ο</sup> ερευνητικό ερώτημα

1. Είναι τα «λαϊκά» πανεπιστήμια φορείς της ΔΒΜ:
2. Σε ποιο πεδίο εντάσσονται;
3. Διαδικασία εκπαίδευσης τρόπος μετάδοσης γνώσης

1) Ο σκοπός είναι διαφορετικός από αυτόν της ΔΒΜ όπως ορίζεται διεθνώς. Ωστόσο μπορούν να ενταχθούν στο πλαίσιο ενός είδους συμμετοχικής άτυπης μάθησης. Δηλαδή από συνέργειες της τοπικής κοινωνίας. Στην περίπτωση μας ο δήμος, οι δημότες και τα τοπικά πανεπιστήμια.

## 4<sup>ο</sup> ερευνητικό ερώτημα

1. Είναι τα «λαϊκά» πανεπιστήμια φορείς της ΔΒΜ:
2. Σε ποιο πεδίο εντάσσονται;
3. Διαδικασία εκπαίδευσης τρόπος μετάδοσης γνώσης

2) Η χαρακτηριστική προσέγγιση της λειτουργίας του Συ.Λα.Π. είναι «...η διάχυση γνώσης πανεπιστημιακού επιπέδου που δεν αφορά όμως στον σχεδιασμό προσχεδιασμένων κεντρικά θεμάτων όπως των ΚΔΒΜ...»

# Δημογραφική σύνθεση

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ 2015		
ΗΛΙΚΙΕΣ		
15-24	1	2,20%
25-34	1	2,20%
<b>35-49</b>	<b>8</b>	<b>17,80%</b>
<b>50-64</b>	<b>28</b>	<b>62,20%</b>
<b>65+</b>	<b>7</b>	<b>15,60%</b>
ΣΥΝΟΛΟ	45	100,00%

# Δημογραφική σύνθεση

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ 2015		
ΦΥΛΟ		
ΑΝΔΡΕΣ	6	13,3%
<b>ΓΥΝΑΙΚΕΣ</b>	<b>39</b>	<b>86,7%</b>
ΣΥΝΟΛΟ	45	100,00%



# Δημογραφική σύνθεση

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ 2015		
ΣΠΟΥΔΕΣ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΟ	5	11,10%
ΠΤΥΧΙΟ ΕΠΑΓΓ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	2	4,40%
ΠΤΥΧΙΟ ΙΕΚ	4	8,90%
<b>ΑΝΩΤΕΡΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</b>	<b>5</b>	<b>11,10%</b>
<b>ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</b>	<b>29</b>	<b>64,40%</b>
ΣΥΝΟΛΟ	45	100,00%

# Δημογραφική σύνθεση

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ 2015		
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ		
ΟΙΚΙΑΚΑ	<b>3</b>	6,70%
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	<b>27</b>	60,00%
ΦΟΙΤΗΤΗΣ/ΤΡΙΑ-ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ/ΤΡΙΑ – ΜΑΘΗΤΗΣ/ΤΡΙΑ	<b>1</b>	2,20%
ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΑΝΕΡΓΟΣ/Η (περισσότερο των 12 μηνών)	<b>5</b>	11,10%
ΑΝΕΡΓΟΣ/Η (λιγότερο των 12 μηνών)	<b>2</b>	4,40%
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΣ/Η	<b>4</b>	8,90%
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ/Η	<b>3</b>	6,70%
ΣΥΝΟΛΟ	<b>45</b>	<b>100,00%</b>

## Γενικά συμπεράσματα

- 1) Τα βασικά κίνητρα των ενηλίκων για παρακολούθηση προγραμμάτων στο Συ.Λα.Π δεν αφορούν στην επαγγελματική αποκατάσταση όσο την ποιοτική αναβάθμιση του χρόνου τους και των σχέσεων με την υπόλοιπη κοινωνία
- 2) Το Συ.Λα.Π αντικαθιστά σε κάποιους την χαμένη ευκαιρία εισόδου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για τους «απόμαχους» αλλά και ενεργούς εργασιακά ενήλικες. Εκτιμούν το υψηλό επίπεδο πανεπιστημιακών εισηγητών και τα καλοσχεδιασμένα προγράμματα του Συ.Λα.Π.

## Γενικά συμπεράσματα

3) Ενδιαφέρον θέμα σύγκλισης όλων στην συνέντευξη είναι η πρόταση σε κάποιες περιπτώσεις να γίνεται το μάθημα υπό μορφή συζήτησης παρά ως διάλεξη.

4) Το 60% των ενδιαφερομένων είναι συνταξιούχοι. Σημαντικό επίσης ότι το 40% είναι μη συνταξιούχοι ενεργοί εργασιακά πολίτες.

## Γενικά συμπεράσματα

- 5) Τα «λαϊκά πανεπιστήμια» είναι ένα θεσμός που δεν εντάσσεται στο κρατικό πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων προς το παρόν.
- 6) Η θεσμική κοινωνία των πολιτών (ΟΤΑ και ΝΠΙΔ) έκανε το βήμα και οριοθέτησε την ανάγκη.

## Γενικά συμπεράσματα

7) Η κοινωνία (οι δημότες) το υιοθέτησε με ενθουσιασμό.

8) Η συνεχής παρουσία και το σημαντικό έργο τους, συγκεκριμένα του Συ.Λα.Π. Νέας Σμύρνης στο οποίο έγινε η έρευνα, οδηγεί σε ένα προς μελέτη ερώτημα:

**Εάν τα «λαϊκά πανεπιστήμια» εκτός από την άτυπη ΔΒΜ είναι σκόπιμο να αποτελέσουν μέρος του θεσμικού πλαισίου για την μη τυπική ΔΒΜ**

# Γενικά συμπεράσματα

**Το Συ.Λα.Π. Νέας Σμύρνης είναι ένας επιτυχημένος θεσμός του δήμου.**

**Οι δημότες επιμένουν στην παρακολούθηση των θεματικών ενοτήτων με ενθουσιασμό και συμμετέχουν στην δημιουργία νέων με προτάσεις τους.**

**Η προαγωγή της ΔΒΜ από το Συ.Λα.Π., οδηγεί σε ένα επιτυχημένο μονοπάτι μάθησης και νέων οριζόντων.**

## Ευχαριστίες

στον δήμο Νέας Σμύρνης, τον Δήμαρχο & τον Γενικό Γραμματέα για την ευγενική συμπαράσταση τους στην διεξαγωγή της έρευνας μας

στον Επιστημονικά υπεύθυνο του προγράμματος,

στους τρεις εξαιρετικούς συζητητές για την σημαντική τους συμμετοχή μέσω συνεντεύξεων στην έρευνα μας